

Velkommen til Norge

Denne folderen er ikke noen komplett «lovbok» – men mer en veiviser på viktige områder på det norske arbeidsmarkedet.

Innledning

Du ønskes velkommen som arbeidstaker her i Norge. Mye er sikkert annerledes enn det du er vant til hjemmefra. Flere av de norske «spillereglene» i bygge- og anleggsbransjen kjenner du kanskje noe til allerede?

Du vil her få litt informasjon om de viktigste bestemmelsene på arbeidsplassen – om hva du som arbeidstaker har krav på, og hvilke krav som stilles til deg som arbeidstaker. For at du skal trives i et meningsfylt og sikkert arbeidsmiljø – på linje med andre norske og utenlandske kollegaer – er det viktig at du kjenner til dette.

Arbeidstilsynet er på lag med deg

Arbeidstilsynets hovedoppgave er å støtte og hjelpe deg som arbeidstaker, slik at din arbeidsplass skal være så trygg og sikker som mulig. Arbeidstilsynet skal passe på at virksomhetene følger kravene i arbeidsmiljøloven. Arbeidstilsynets inspektører fører tilsyn med at lover og bestemmelser følges over hele landet.

Hvis forholdene på arbeidsplassen er i strid med gjeldende regelverk, kan inspektørene gi pålegg om forbedringer ev. stanse arbeidet.

Skulle du ha spørsmål som angår din arbeidsplass, eller ønsker mer informasjon om noe i denne folderen, kan du ringe Arbeidstilsynets svartjeneste, telefon 73 19 97 00 mandag – fredag mellom kl. 08.00 og 15.30, eller sende en e-post til svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Du kan også ta kontakt med verneombud/tillitsvalgt på din arbeidsplass.

Du kan ta opp problemer og spørsmål med Arbeidstilsynet. Inspektørene har full taushetsplikt – også i forhold til din arbeidsgiver.

8 grunnleggende regler

- 1 Norsk lov gjelder både for norske og utenlandske arbeidstakere.
- 2 Som arbeidssøker i Norge, må du ha oppholdstillatelse før du starter å arbeide
- 3 Er du utsendt arbeidstaker, må du ha oppholdstillatelse hvis du skal arbeide her utover 3 måneder.
- 4 Du skal ha skriftlig arbeidsavtale med din arbeidsgiver:
<https://arbeidstilsynet.no/arbeidsavtale>
- 5 Alle som utfører arbeid på bygge- og anleggsplasser i Norge skal ha HMS-kort
- 6 Som arbeidstaker må du sørge for at du er dekket av en yrkesskadeforsikring.
- 7 Du skal ha tilfredsstillende brakke- og boforhold.
- 8 Alle arbeidsinstruksjoner/risikovurderinger på din arbeidsplass skal gjøres kjent på et språk du behersker.

Du kan ha ulike ansettelsesforhold

- Ansatt i en norsk virksomhet
- Ansatt i en utenlandsk virksomhet, der du sendes til Norge for å arbeide for den utenlandske virksomhetens regning (utsendt arbeidstaker).
- Ansatt i et vikarbyrå – norsk eller utenlandsk – og utleies til annen virksomhet.
- Selvstendig næringsdrivende (enkelpersonsforetak). Regler for dette finnes på: nav.no

Verneombud

I alle virksomheter skal det velges verneombud. Det kan i særlige tilfeller skriftlig avtales andre ordninger i virksomheter med mindre enn 10 ansatte. Verneombudets oppgaver: Verneombudet skal se til at arbeidstakerens sikkerhet, helse og velferd blir ivaretatt.

Verneombudet skal særlig påse:

- at arbeidet ikke utsetter arbeidstakere for fare
- at verneinnretninger er montert der det kreves
- at personlig verneutstyr er tilgjengelig og i bruk

Verneombudet kan stanse arbeidet hvis det er umiddelbar fare for arbeidstakerens liv og helse.

Alle verneombud har taushetsplikt – også overfor din arbeidsgiver.

Arbeidsmiljøloven

Arbeidsmiljøloven har som formål bl.a.:

- å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger
- å sikre trygge ansettelsesforhold og likebehandling i arbeidslivet

Arbeidsgiver skal sørge for at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven og tilhørende forskrifter blir overholdt.

Har du problemer i arbeidet og mener at noe bør rettes på, bør du først snakke med arbeidsgiver eller arbeidsgivers representant. Hvis det ikke hjelper, kan du be verneombud/tillitsvalgt om råd. Du kan be arbeidsgiver om å skaffe tilveie en kortversjon av arbeidsmiljøloven på ditt eget språk.

Arbeidstakers medvirkningsplikt

Du som arbeidstaker skal aktivt medvirke i helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet i din virksomhet. Dette gjøres ved å følge de påbud som virksomheten har gjennom å bruke påbudt verneutstyr og medvirke til å unngå helseskader. Det er også viktig at arbeidet utføres slik at ikke andre arbeidstakere kan komme til skade i forbindelse med eget arbeide. Husk straks å varsle verneombud og arbeidsgiver om feil eller mangler som kan medføre fare for liv eller helse.

Hovedregler om arbeidstid

Lovens grenser for alminnelig arbeidstid er:

- 9 timer i løpet av 24 timer
- 40 timer i løpet av 7 dager
- Søndagsarbeid er ikke tillatt med mindre arbeidets art gjør det nødvendig

Mener du at arbeidet du er satt til ikke kan utføres uten fare for liv eller helse, skal du avbryte arbeidet og varsle arbeidsgiver og verneombud.

Bedriftshelsetjeneste

Alle virksomheter i bygge- og anleggsbransjen i Norge er pålagt å ha bedriftshelsetjeneste – uansett hvor mange ansatte virksomheten har. Bedriftshelsetjenesten består av verne- og helsepersonell som hjelper virksomheten – først og fremst med det forebyggende helse- og arbeidsmiljøarbeid.

Hva skjer hvis jeg blir syk/skadet?

Hvis du skatter til Norge, og har vært ansatt i en norsk virksomhet i minst 4 uker før sykemelding, har du rett til sykepenger. Ved yrkesskade har du rett til sykepenger fra 1. dag

Kan jeg sies opp pga. sykdom/skade?

Arbeidstaker som blir borte fra arbeidet grunnet ulykke eller sykdom, kan ikke sies opp grunnet skaden de første 12 måneder av arbeidsuførheten.

Hva skjer hvis jeg blir usaklig oppsagt/avskjediget?

- Oppsigelsen/avskjedigelsen skal skje skriftlig og inneholde opplysninger om arbeidstakers rett til å kreve forhandlinger og reise søksmål, og retten til å stå i stillingen.
- Hvis du selv forlater arbeidet ulovlig, uten å overholde oppsigelsesfristen, kan du gjøres erstatningsansvarlig av din arbeidsgiver.

Oppholdstillatelse

Som EU-borger kan du etter overgangsreglene oppholde deg i Norge i seks måneder som arbeidssøker, men du må ha gyldig oppholdstillatelse før du begynner å arbeide. Slik tillatelse får du hos det lokale Politiet etter søknad. Du må ha heltidsarbeide og lønn etter tariff. Oppholdstillatelsen

kan tilbakekalles dersom vilkårene ikke kan dokumenteres å ha vært oppfylt. Er du utsendt arbeidstaker, må du ha oppholdstillatelse dersom du skal arbeide i Norge utover tre måneder. For å få oppholdstillatelse må du da legge fram kontrakten mellom oppdragsgiver i Norge og din arbeidsgiver – samt din egen ansettelseskontrakt. Mer info: sua.no

Om skatt og arbeidstillatelse

Hvis du arbeider på oppdrag i Norge, plikter din arbeidsgiver å melde fra til Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU). Er du ansatt i utenlandsk selskap, behøver du ingen arbeidstillatelse/ oppholdstillatelse før etter tre måneder, men du skal allikevel ha skattekort fra SFU. Mer info: telefon 51 96 96 00 eller e-post postkassesfu@skatteetaten.no

Yrkesskedeforsikring

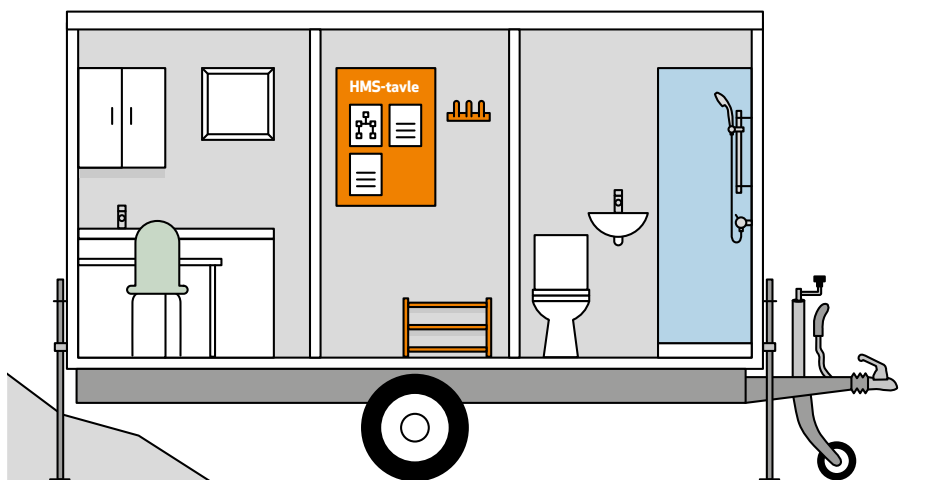
Virksomheter registrert i Norge, skal ha obligatorisk yrkesskedeforsikring for sine ansatte.

Boforhold - ved overnatting/innkvartering

Innkvartering som stilles til rådighet for arbeidstaker skal være med vanlig god standard.

Spise- og hvilerom

Spiserom skal være adskilt fra vaskerom/skifterom, og om mulig ha dagslys. Spise- og hvilerom skal ikke brukes til overnatting.

Gjeldende lønnsbestemmelser

Fellesoverenskomsten for byggefag er allmenngjort for hele landet, og følgende minstelønnssetninger gjelder per 25.10.2018:

- Faglært arbeidstaker har krav på minstelønn kr 203,80 pr. time.
- Ufaglært uten bransjeerfaring: kr 183,10 pr. time.
- Ufaglært med minst ett års bransjeerfaring: kr 191,00 pr. time.
- Arbeidstaker under 18 år: kr 122,90 pr. time.

Betaling for overtid er også allmenngjort, og skal betales med 50 % tillegg til lønn fram til kl. 21.00. Overtid utover dette – mellom kl. 21.00 og 06.00 – og på søndager og helligdager skal betales med 100 % i tillegg til lønn.

Reiser, kost/losji og arbeidstøy

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser.

Arbeidsgiver skal holde nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen.

Utbetaling og trekk i lønn

Som andre arbeidstakere i Norge, må du også betale skatt og trygd. Dette skal din arbeidsgiver trekke fra i din lønn – og innbetale til myndighetene. Utover dette skal det foreligge skriftlig avtale om trekk.

Hva gjør jeg om lønna ikke kommer?

I Norge er det vanlig at du får lønn satt inn på din bankkonto hver 14. dag eller én gang i måneden – hvis ikke annet er avtalt med arbeidsgiver.

Om lønna ikke kommer når den skal, bør du snarest mulig ta kontakt med Arbeidstilsynet som vil kunne gi rettledning i hva du da må gjøre.

Bruk denne sjekklisten!

Denne sjekklisten er en enkel test som gir deg en viss oversikt over hvor gode forholdene er på din arbeidsplass, og hvor godt kjent du er med disse.

Det bør ikke være for mange NEI-svar.

JA	NEI	Kommentar
		Har du skriftlig arbeidsavtale med din arbeidsgiver?
		Vet du hvem verneombudet på din arbeidsplass er?
		Får du skriftlig oversikt av din arbeidsgiver over hva som er utbetalt i lønn, og hvilke trekk som er foretatt?
		Får du betalt for overtid etter gjeldende bestemmelser?
		Har du fått nødvendig opplæring på et språk du behersker på maskiner og utstyr du skal bruke?
		Har du fått utlevert, og bruker du egnet verneutstyr?
		Har du fått en forståelig arbeidsinstruks på et språk du behersker ved utførelse av farlig arbeid?
		Har din arbeidsgiver tegnet yrkesskadeforsikring for deg?
		Føler du at din arbeidsplass er trygg og sikker?
		Har du kjennskap til hvilke giftige og helsefarlige stoffer som brukes på din arbeidsplass, og forefinnes det produktdatablad/stoffkartotek?
		Er du generelt tilfreds med din daglige arbeidssituasjon?
		Har arbeidsgiver skaffet deg HMS- kort?

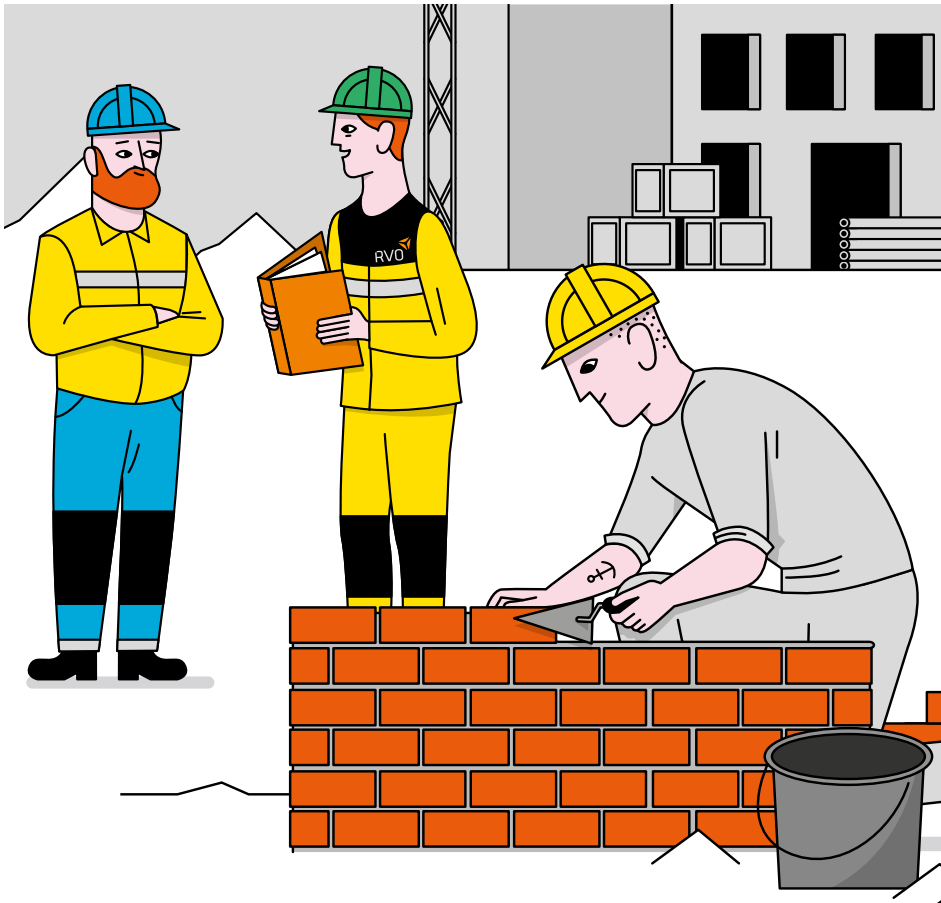

Husk at du som arbeidstaker også har plikter!

Generell tillitt mellom deg og din arbeidsgiver, et godt samarbeid og gjensidig respekt er grunnleggende forutsetninger for å lykkes i arbeidsforholdet.

Du som arbeidstaker skal aktivt medvirke til å skape et godt og sikkert arbeidsmiljø.

På arbeidstilsynet sine nettsider kan du lese mer om dine plikter som arbeidstaker i Norge.

Organisering

Ordningen med regionale verneombud i bygge- og anleggsbransjen ble innført i 1981 og er et trepartssamarbeid mellom Arbeidstilsynet, arbeidsgiverorganisasjonene Byggenæringens Landsforening og Maskinentreprenørenes Forbund, og arbeidstakerorganisasjonene Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund. Ordningen finansieres av en årlig avgift som innbetales fra bedriftene i bygge- og anleggsbransjen. De regionale verneombudene for anleggsbransjen oppnevnes av Norsk Arbeidsmandsforbund og de regionale verneombudene for byggebransjen oppnevnes av Fellesforbundet.

Sekretariatet

Sekretariatet administrerer blant annet innbetalingen av avgiften. De svarer på spørsmål om avgiftsberegning og avgiftsplikt.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**

Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Besøksadresse: Stenersgata 1E, Oslo

Nettside: rvofond.no

Telefon: 21 56 66 00

Organisasjonsnr: 975 945 065

Welcome to Norway

This folder is not some complete “rule book”, but rather more of a guide to the important areas of the Norwegian job market.

Introduction

We want to welcome you as a worker here in Norway. There are probably differences from what you are used to at home. You may be familiar with many of the Norwegian “ground rules” in the construction industry.

You have received some information about the most important regulations in the workplace, what you are entitled to as an employee and what is asked of you as an employee. In order for you to thrive in a meaningful and secure work environment, in line with the other Norwegian and foreign colleagues, it is important for you to know this.

The Labour Inspection Authority is on your side

The Labour Inspection Authority's main concern is to support and help you as a worker, so that your workplace can be as safe and secure as possible. The Labour Inspection Authority will make sure that the businesses follow the requirements of the working environment act. The Labour Inspection Authority's inspectors supervise to make sure laws and regulations are being followed all over the country.

If the conditions in the workplace are not in line with the regulations, the inspectors can order improvements to be made and stop the work if necessary.

If you have any questions about your workplace or want more information about something in this folder, you can call the Labour Inspection Authority's answering service at 73 19 97 00, Monday–Friday between 08:00 and 15:30 or e-mail them at svartjenesten@arbeidstilsynet.no

You can also contact your safety representative/elected representative at your workplace.

You can bring up problems and questions to the Labour Inspection Authority. The inspectors have a duty of confidentiality, even with regard to your employer.

8 fundamental rules

- 1 Norwegian law covers both Norwegian and foreign workers.
- 2 As a job seeker in Norway you must have a residency permit prior to starting working.
- 3 If you are a sent worker you must have a residency permit if you are going to be working here more than 3 months.
- 4 You must have a written employment contract with your employer:
<https://arbeidstilsynet.no/arbeidsavtale>
- 5 Everyone who performs work on construction sites in Norway must have an HMS-card.
- 6 As a worker, you must make sure you are covered by workers compensation insurance.
- 7 You must have satisfactory barracks and living conditions.
- 8 All work instructions/risk assessments at your workplace must be done in a language that you speak.

You can have different employment conditions

- Employed by a Norwegian business
- Employed by a foreign business, where you are sent to Norway to work at the expense of the foreign business (sent worker).
- Employed by a staffing agency, Norwegian or foreign, and hired out to another business.
- Self-employed (sole proprietorship).
You can find the rules for this at: nav.no

Safety representatives

Every business must elect a safety representative. In certain circumstances, other arrangements can be made in businesses with less than 10 employees.

Duties of the safety representative:
The safety representative must ensure that the employees safety, health and wellbeing is being cared for.

The safety representative must pay special attention to:

- that the job does not put the employee in danger
- that safety devices are mounted where required
- that personal safety equipment is accessible and being used

The safety representative can stop the work in case of immediate danger to the employees life and health.

All safety representatives have confidentiality, even to your employer.

The working environment act

The purpose of the working environment act, among other things, is:

- in order to secure a work environment that contributes to a healthy and meaningful work situation that provides full security against physical and psychological harm,
- to secure safe employment conditions and equal treatment in the work life

The employer must ensure that the rules in the work environment act and associated regulations are complied with

If you have problems at work and feel that something should be corrected, you should speak to your employer or the employer's representative first. If that does not help, you can ask the safety representative/elected representative for advice. You can ask the employer to provide a shortened version of the work environment act in your own language.

Employee participation requirement

As an employee, you must actively participate in the health, environment, and safety efforts at your work place. This is done by following the instructions that the company has with regard to using the mandatory safety equipment and helping to prevent personal injury. It is also important that the work is performed in a way that other employees are not injured as a result of your work. Remember to immediately notify the safety representative and employer of faults or defects that can lead to danger to life or health.

Main rules on working hours

The law's limits for regular working hours are:

- 9 hours in the course of 24 hours
- 40 hours in the course of 7 days
- Working on Sundays is not allowed unless the nature of the work requires it

If you believe that the work you have been assigned cannot be performed without danger to life or health, immediately stop the work and notify the employer and safety representative.

Occupational health

All the businesses in the construction industry in Norway are required to have occupational health services, regardless of how many employees are in the company. The occupational health services consist of safety and health personnel that help the business, primarily in preventative health and work environment duties.

What happens if I get sick/injured?

If you pay taxes in Norway and have been employed by a Norwegian company for at least 4 weeks prior to sick leave, you are entitled to sick pay. In the event of a work injury you are entitled to sick pay from the first day.

Can I be terminated due to illness/injury?

An employee who is away from work due to an accident or illness, cannot be terminated due to the injury for the first 12 months of the occupational disability.

What happens if I am terminated/fired unjustly?

- The termination/firing must be in writing and contain the information on the employees right to demand negotiation, initiate legal proceedings, and the right to remain in the job.
- If you leave the job illegally, without complying with the notice period, you could be liable to compensate your employer for damages.

Residency Permit

As a citizen of the European Union, you can, in accordance with the transitional laws, stay in Norway as a job seeker for up to six months, but you must have a valid residency permit prior to starting work. You will receive the permit at the local police station after you have applied. You must have full time employment and have tariff wage. The

residency permit can be revoked if the terms cannot be documented as being fulfilled. If you are a sent worker, you must have a residency permit if you are going to be working in Norway for more than three months. In order to receive a residency permit, you must present the contract between the client in Norway and your employer, as well as your employment contract. More info: sua.no

Regarding taxes and work permits

If you are working in Norway on assignment, your employer is responsible to notify the Central tax office for foreign affairs (Sentralskattekontoret for utenlandsaker) (SFU). If you are employed by a foreign company, you do not need a work permit/residency permit for the first three months, but you must have a tax card from SFU. More info: telephone 51 96 96 00 or e-mail postkassesfu@skatteetaten.no

Worker's compensation insurance

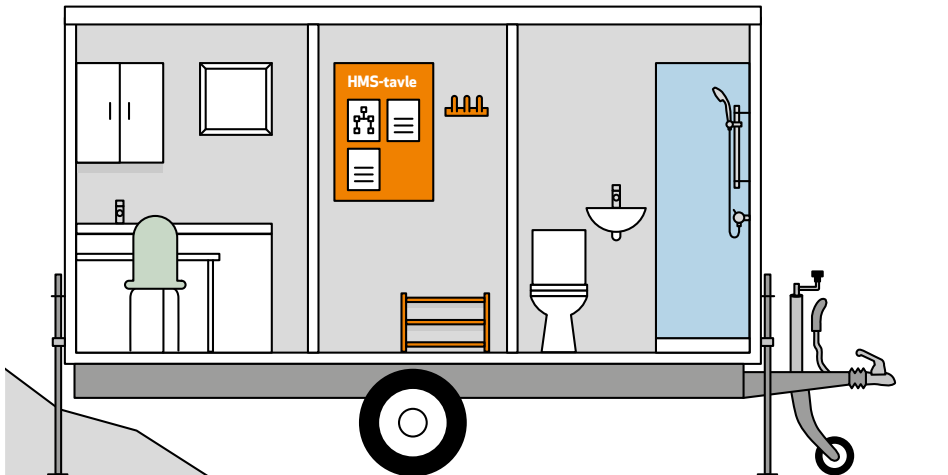
Businesses that are registered in Norway must have mandatory worker's compensation insurance for their employees.

Living conditions, for overnighting/ accommodations

Accommodation that is provided by the employer must be at a normal good standard.

Meals and break room

The dining room must be separated from the washroom/changing room and, if possible, have natural light. The dining and break room should not be used as accommodation.

Current wage regulations

The collective agreement for the construction union is standardized for the whole country, and the following minimum wage is valid as of 25/10/2018:

- A union employee is entitled to a minimum wage of NOK 203.80 per hour.
- Non-union without industry experience: NOK 183.10 per hour.
- Non-union with at least one year of industry experience: NOK 191.00 per hour.
- Employees under the age of 18: NOK 122.90 per hour.

Overtime payment is also standardized and must be paid with a 50% addition in wage until 21:00. Overtime in addition to this, between the hours of 21:00 and 06:00 and on Sundays and holidays, must be paid at 100% addition to the wages.

Travel, boarding/lodging and work clothes

For work assignments where over-nighting outside the home is necessary, the employer must, by agreement, cover the necessary travel expenses from the start of the work assignment until the end and for a reasonable amount of trips home.

The employer must provide the necessary work clothes and protective footwear adapted for the season and job site.

Payments and deductions of wages

Just like other workers in Norway, you must pay taxes and insurance. Your employer must deduct this from your wages and pay the authorities. In addition to this, there must be a written agreement on deductions.

What do I do if my wages are not paid?

In Norway you normally get your wages deposited into your bank account every 14 days or once per month, unless otherwise agreed upon with the employer. If the wages do not come when they are supposed to you should immediately contact the Labour Inspection Authority who will be able to provide guidance on how to proceed.

Use this checklist!

This checklist is a simple test that provides you with some overview of how good the conditions are in your workplace and how familiar you are with them.

Ideally, there should not be too many NO answers.

YES	NO	
		Do you have a written employment contract with your employer?
		Do you know who the safety representative at your workplace is?
		Do you receive a written overview from your employer about what is paid in wages and what deductions are made?
		Do you get paid overtime in accordance with the regulations?
		Have you received the necessary training on machines and equipment that you use?
		Have you been provided with and do you use suitable safety equipment?
		Have you received comprehensible work instructions for performing dangerous work?
		Has your employer signed worker's compensation insurance for you?
		Do you feel that your workplace is safe and secure?
		Do you have knowledge of what toxic and hazardous substances are used in your workplace and is there a product data sheet/substance register?
		Are you generally satisfied with your daily work situation?
		Has the employer provided you with an HMS card?

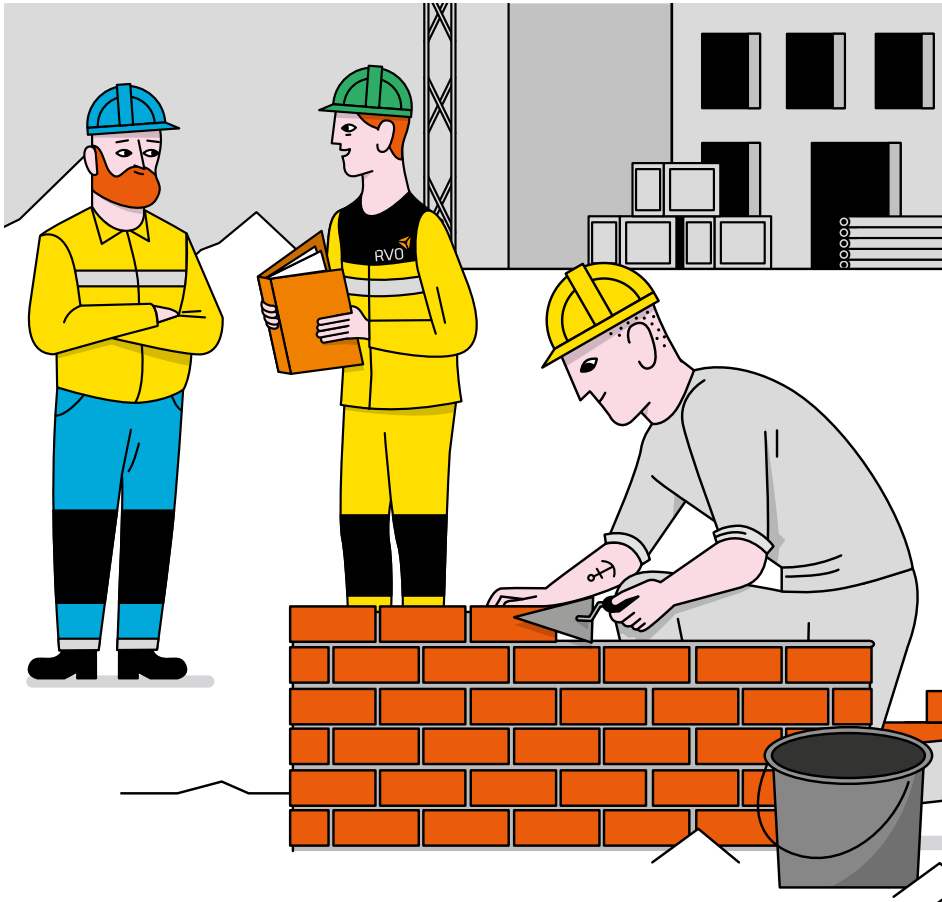

Remember that, as an employee, you too have obligations!

General trust between you and your employer, good cooperation and mutual respect are fundamental prerequisites for success in your work relationship.

As an employee, you should actively contribute towards creating a good and safe working environment.

You can read more about your obligations as an employee in Norway on the Norwegian Labour Inspection Authority's website.

Organisation

The system of regional safety representatives in the building and construction industry was introduced in 1981 and is a three-party collaboration between the Norwegian Labour Inspection Authority, the employer organisations Federation of Norwegian Construction Industries and Norwegian Association of Heavy Equipment Contractors, and the employee organisations Norwegian United Federation of Trade Unions and the Norwegian Union of General Workers. The system is financed through an annual fee paid by companies in the building and construction industry. The regional safety delegates for the construction industry are appointed by the Norwegian Union of General Workers, and the regional safety representatives for the building industry are appointed by the Norwegian United Federation of Trade Unions.

Secretariat

The secretariat handles administration, including collecting the fees. They can answer questions on how to calculate the fee and who must pay.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**
Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Visiting address: Stenersgata 1 E, Oslo
Website: rvofond.no
Telephone: 21 56 66 00
Organisation no.: 975 945 065

Laipni lūdzam Norvēģijā!

Šī mape nav kaut kāda pilnīga «likumu grāmata»,
bet drīzāk ceļvedis Norvēģijas darba tirgus svarīgā-
jās jomās.

Ievads

Vēlamies sveikt Jūs kā strādājošo Norvēģijā! Iespējams, pastāv kaut kādas atšķirības ar to, pie kā esat pieradis mājās. Jums varētu būt zināmi daudzi Norvēģijas “pamatlikumi” būvniecības nozarē.

Jūs esat saņēmis nedaudz informācijas par svarīgākajiem noteikumiem darba vietā, uz ko Jums, kā darbiniekam, ir tiesības un kas tiek prasīts no Jums, kā darbinieka. Lai Jūs varētu augt jēgpilnā un droša darba vidē, līdzīgi pārējiem norvēģu un ārzemju kolēģiem, Jums ir svarīgi zināt šo.

Darba inspekcija ir Jūsu pusē

Darba inspekcijas galvenās rūpes ir atbalstīt un sniegt Jums palīdzību kā strādājošajam, lai Jūsu darba vieta būtu tik droša, cik vien iespējams. Darba inspekcija nodrošinās, ka uzņēmumi ievēro darba vides likuma prasības.

Darba inspekcijas inspektori veic uzraudzību, lai nodrošinātu tiesību aktu ievērošanu visā valstī.

Ja darba vietā esošie apstākļi neatbilst noteikumiem, inspektori var likt veikt uzlabojumus un, ja nepieciešams, apturēt darbu.

Ja Jums rodas jebkādi jautājumi par Jūsu darba vietu vai vēlaties saņemt vairāk informācijas par kādu no šajā mapē iekļautajām tēmām, varat zvanīt Darba inspekcijas atbilžu dienestam pa tālruni 73 19 97 00, no pirmdienas līdz piektdienai, no 08:00 līdz 15:30.

svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Tāpat varat sazināties ar savu drošības speciālistu/iecelto pārstāvi savā darba vietā.

Jūs varat informēt Darba inspekciju par problēmām un uzdot jautājumus. Inspektoriem ir pienākums ievērot konfidencialitāti, pat attiecībā uz Jūsu darba devēju.

8 pamatlíkumi

- 1 Norvēģijas likumdošana attiecas gan uz norvēģu, gan ārzemju strādājošajiem.
- 2 Kā darba meklētājam Norvēģijā, pirms darba uzsākšanas Jums ir jābūt uzturēšanās atļaujai.
- 3 Ja esat nosūtīts darbinieks, Jums ir jābūt uzturēšanās atļaujai, ja gatavojaties strādāt šeit ilgāk par 3 mēnešiem.
- 4 Jums ir jābūt noslēgtam rakstiskam darba līgumam ar Jūsu darba devēju:
<https://arbeidstilsynet.no/arbeidsavtale>
- 5 Katram, kurš veic darbu būvlaukumos Norvēģijā, ir jābūt HMS kartei.
- 6 Kā strādājošajam, Jums jāpārlicinās, ka Jums ir strādājošā atalgojuma apdrošināšana.
- 7 Jums jābūt apmierinošam mājoklim un dzīves apstākļiem.
- 8 Visām darba instrukcijām/riska novērtējumiem Jūsu darba vietā jābūt Jums saprotamā valodā.

Jums var būt dažādi nodarbinātības apstākļi

- Nodarbināts Norvēģijas uzņēmumā
- Nodarbināts ārvalsts uzņēmumā, ja esat nosūtīts uz Norvēģiju strādāt uz ārvalsts uzņēmuma rēķina (nosūtīts darbinieks).
- Nodarbināts Norvēģijas vai ārvalsts personāla nodrošināšanas aģentūrā un izīrēts citam uzņēmumam.
- Pašnodarbināts (vienīgais īpašnieks). Attiecībā uz šo noteikumus varat atrast vietnē nav.no

Drošības speciālisti

Katram uzņēmumam ir jāieceļ drošības speciālistu. Noteiktos apstākļos uzņēmumos, kuros ir mazāk kā 10 darbinieki, to var organizēt citādi.

Drošības speciālista pienākumi: Drošības speciālistam jānodrošina, lai tiktu pievērsta uzmanība darbinieku drošībai, veselībai un labsajūtai.

Drošības speciālistam jāpievērš īpašu uzmanību, lai darbs nepakļautu darbinieku briesmām, lai drošības aprīkojums būtu uzstādīts tur, kur nepieciešams, un lai individuālais drošības aprīkojums būtu pieejams un tiktu izmantots.

Drošības speciālists var apturēt darbu gadījumā, ja pastāv tiešs darbinieku dzīvības un veselības apdraudējums.

Viesiem drošības speciālistiem ir pienākums ievērot konfidencialitāti, pat attiecībā uz Jūsu darba devēju.

Darba vides likums

Darba vides likuma mērķis, cita starpā, ir:

- Lai nodrošinātu drošu darba vidi, kas atbalsta veselīgu un jēgpilnu darba stāvokli, kurā tiek nodrošināta pilna aizsardzība pret fizisku un psiholoģisku kaitējumu,
- Lai nodrošinātu drošus nodarbinātības apstākļus un vienādu attieksmi nodarbinātības laikā

Darba devējam ir jānodrošina, lai tiktu ievēroti Darba vides likumā un saistītajos noteikumos ietvertie noteikumi. Ja Jums ir problēmas darbā un domājat, ka kaut ko vajadzētu labot, Jums vispirms vajadzētu runāt ar savu darba devēju vai darba devēja pārstāvi. Ja tas nepalīdz, varat lūgt padomu drošības speciālistam/ieceltajam pārstāvim. Jūs varat lūgt darba devējam nodrošināt Darba vides likuma saīsinātu variantu Jūsu valodā.

Darbinieku līdzdalības prasība

Kā darbiniekam, Jums aktīvi jāpiedalās veselības, vides un drošības pasākumos Jūsu darba vietā. Tas notiek, ievērojot uzņēmumā esošās instrukcijas par obligātu drošības aprīkojuma lietošanu un palīdzot novērst cilvēku savainošanu. Tāpat ir svarīgi, lai darbs tiktu veikts tādā veidā, lai Jūsu darba rezultātā netiktu savainoti citi darbinieki. Atcerieties nekavējoties paziņot drošības speciālistam un darba devējam par kļūmēm vai defektiem, kas var radīt apdraudējumu dzīvībai vai veselībai.

Galvenie noteikumi par darba laiku

Likumā noteiktais parastā darba laika ierobežojums ir:

- 9 stundas 24 stundu laikā
- 40 stundas 7 dienu laikā
- Strādāšana svētdienās nav atļauta, ja vien to neprasa darba raksturs

Arodveselība

Visiem būvniecības nozarē Norvēģijā strādājošajiem uzņēmumiem ir jābūt arodveselības dienestam, neatkarīgi no uzņēmumā nodarbināto skaita. Arodveselības dienests sastāv no drošības un veselības aprūpes personāla, kas palīdz uzņēmumam, primāri pildot veselības un darba vides profilakses pienākumus.

Kas notiek, ja es saslimstu/tieku savainots?

Ja maksājat nodokļus Norvēģijā un pirms darba nespējas esat bijis nodarbināts Norvēģijas uzņēmumā vismaz 4 nedēļas, Jums ir tiesības saņemt slimības pabalstu. Savainojuma darbā gadījumā Jums ir tiesības saņemt slimības pabalstu no pirmās dienas.

Ja uzskatāt, ka Jums uzdoto darbu nevar veikt bez dzīvības vai veselības apdraudējuma, nekavējoties pārtrauciet darbu un informējiet darba devēju un drošības speciālistu.

Vai mani var atlaist slimības/savainojuma dēļ?

Darbinieku, kurš neatrodas darbā ne-laimes gadījuma vai slimības dēļ, nevar atlaist dēļ savainojuma pirmo aroda darba nespējas 12 mēnešu laikā.

Kas notiek, ja tieku atbrīvots/atlaists nepamatoti?

- Atbrīvošanai/atlaišanai jānotiek rakstveidā un tai jāsaturs informāciju par darbinieka tiesībām pieprasīt sarunas, ierosināt tiesvedību un tiesībām palikt darbā.
- Ja pametat darbu nelikumīgi, nei-evērojot iepriekšējas paziņošanas termiņu, Jums varētu būt pienākums atlīdzināt Jūsu darba devējam zaudējumus.

Uzturēšanās atļauja

Kā Eiropas Savienības pilsonis, saskaņā ar pārejas noteikumiem, Jūs varat uzturēties Norvēģijā kā darba meklētājs uz laiku līdz sešiem mēnešiem, bet pirms sākt strādāt Jums jāsaņem uzturēšanās atļauju. Pēc pieteikuma iesniegšanas Jūs atļauju saņemsit vietējā policijas iecirknī. Jums jābūt nodarbinātam uz pilnu slodzi un saskaņā ar tarifu note-

iktiem. Uzturēšanās atļauja var tikt atsaukta, ja nevar dokumentāri pierādīt, ka noteikumi ir izpildīti. Ja esat nosūtīts darbinieks, Jums ir jābūt uzturēšanās atļaujai, ja gatavojaties strādāt Norvēģijā ilgāk par trim mēnešiem. Lai saņemtu uzturēšanās atļauju, Jums jāuzrāda līgumu starp klientu Norvēģijā un Jūsu darba devēju, kā arī savu darba līgumu. Vairāk informācijas: sua.no

Par nodokļiem un darba atļaujām

Ja strādājat Norvēģijā saskaņā ar norīkojumu, Jūsu darba devēja pienākums ir par to paziņot Centrālajam ārlietu nodokļu birojam (Sentralskattekontoret for utenlandsaker) (SFU). Ja esat nodarbināts ārvalsts uzņēmumā, Jums pirmos trīs mēnešus nav vajadzīga darba atļauja/uzturēšanās atļauja, bet Jums jābūt nodokļu kartītei no SFU. Vairāk informācijas: tālrunis 51 96 96 00. postkassesfu@skatteetaten.no

Strādājošo atalgojuma apdrošināšana

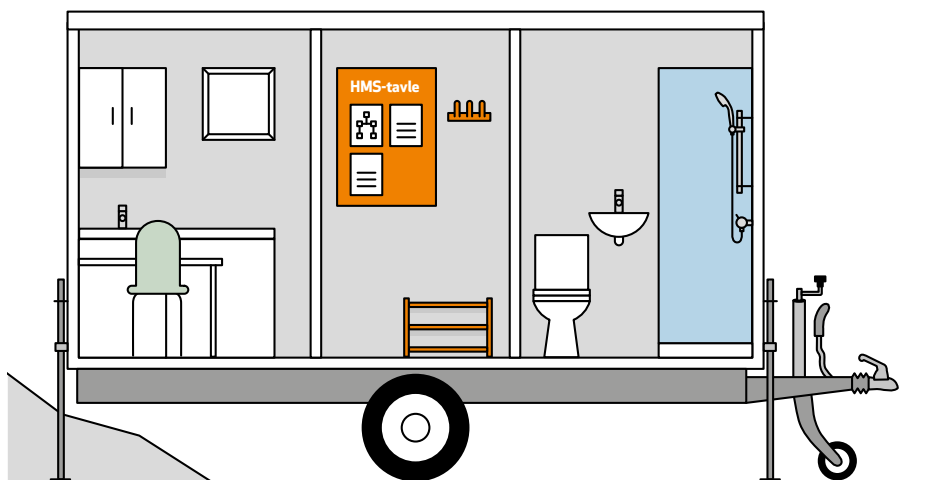
Norvēģijā reģistrētiem uzņēmumiem ir jābūt obligātajai strādājošo atalgojuma apdrošināšanai saviem darbiniekiem.

Dzīves apstākļi, nakšņošana/apmešanās

Apmešanās vietai, kuru nodrošina darba devējs, jābūt parasta laba standarta.

Ēdienreizes un atpūtas telpa

Ēšanas telpai jābūt atsevišķi no mazgāšanās telpas/ģērbtuves un, ja iespējams, ar dabisko apgaismojumu. Ēšanas un atpūtas telpu nedrīkst izmantot kā apmešanās vietu.

Spēkā esošie noteikumi par algu

Būvnieku arodbiedrības koplīgums ir standartizēts visā valstī un no 25.10.2018. spēkā ir šāda minimālā alga:

- Darbiniekam, kurš ir arodbiedrības biedrs, ir tiesības uz minimālo algu 203,80 NOK stundā.
- Darbiniekam, kurš nav arodbiedrības biedrs, bez pieredzes nozarē: 183,10 NOK stundā.
- Darbiniekam, kurš nav arodbiedrības biedrs, ar vismaz viena gada pieredzi nozarē: 191,00 NOK stundā.
- Par 18 gadiem jaunākiem darbiniekiem: 122,90 NOK stundā.
- Samaksa par virsstundām arī ir standartizēta un tā ir 50% piemaksa pie algas par laiku līdz plkst. 21:00. Par papildu virsstundām no plkst. 21:00 līdz plkst. 06:00 un darbu svētdienās un svētku dienā jāmaksā 100% piemaksu pie algas.

Braucieni, ēšana/ apmešanās un darba apgērbis

Par darba uzdevumiem, kuros nepieciešams nakšņot ārpus mājām, darba devējam, pēc vienošanās, ir jāsedz nepieciešamos brauciena izdevumus no komandējuma sākuma līdz beigām un saprātīga summa par braucieniem uz mājām.

Darba devējam jānodrošina nepieciešamo darba apgērbu un aizsargapavus, kas piemēroti sezonai un darba veikšanas vietai.

Maksājumi un atskaitījumi no algas

Tāpat kā pārējiem strādājošajiem Norvēģijā, Jums ir jāmaksā nodokļus un par apdrošināšanu. Jūsu darba devējam ir tos jāatvelk no Jūsu algas un jāsamaksā valsts iestādēm. Papildus tam par atskaitījumiem ir jānoslēdz rakstisku vienošanos.

Ko man darīt, ja man nemaksā algu?

Norvēģijā parasti Jūsu alga tiek pārskaitīta uz Jūsu bankas kontu ik pa 14 dienām vai reizi mēnesī, ja nav citas vienošanās ar darba devēju. Ja alga neienāk tad, kad tai būtu jāienāk, Jums vajadzētu nekavējoties sazināties ar Darba inspekciju, kas varēs dot ieteikumus par tālāko rīcību.

Izmantojiet šo kontroles sarakstu!

Šis kontroles saraksts ir vienkāršs tests, kas sniedz Jums zināmu pārskatu par to, cik labi ir apstākļi Jūsu darba vietā un cik pazīstami tie ir Jums.

Ideālā gadījumā nevajadzētu būt pārāk daudz atbildēm NĒ.

JĀ	NĒ	
		Vai Jums ir noslēgts rakstisks darba līgums ar Jūsu darba devēju?
		Vai Jūs zināt kurš ir drošības speciālists Jūsu darba vietā?
		Vai saņemat rakstisku pārskatu no darba devēja par to, kāš tiek izmaksāts algā un kādi atskaitījumi ir veikti?
		Vai Jums maksā par virsstundām saskaņā ar noteikumiem?
		Vai esat saņēmis nepieciešamo apmācību darbam ar mašīnām un iekārtām, kuras izmantojat?
		Vai Jums ir nodrošināts un vai Jūs izmantojat piemērotu drošības aprīkojumu?
		Vai esat saņēmis vispusīgu darba instruktāžu bīstamu darbu veikšanai?
		Vai Jūsu darba devējs ir parakstījis Jums paredzētu strādājošā atalgojuma apdrošināšanu?
		Vai domājat, ka Jūsu darba vieta ir droša?
		Vai Jums ir zināms kādas toksiskas un bīstamas vielas tiek izmantotas Jūsu darba vietā un vai ir pieejama produktu datu lapa/vielu reģistrs?
		Vai kopumā esat apmierināts ar ikdienas situāciju darbā?
		Vai darba devējs ir nodrošinājis Jums HMS karti?

Atcerieties, ka arī Jums kā darbiniekam ir savi pienākumi!

Lai darba attiecības būtu sekmīgas, fundamentāls priekšnoteikums ir uzticēšanās starp Jums un Jūsu darba devēju, kā arī sadarbība un savstarpējā

cieņa. Kā darbiniekam Jums vajadzētu aktīvi iesaistīties labas un drošas darba vides veidošanā.

Lai uzzinātu vairāk par Jūsu pienākumiem kā darbiniekam Norvēģijā, lūdzu, skatiet Norvēģijas Darba inspekcijas (Arbeidstilsynet) tīmekļa vietni.

Organizācija

Reģionālo drošības pārstāvju sistēma celtniecības un ražošanas nozarē tika ieviesta 1981. gadā, un tā ir trīspusēja sadarbība starp Norvēģijas Darba inspekciju, Norvēģijas Būvniecības nozares darba devēju organizāciju federāciju un Norvēģijas smagā aprīkojuma kontrahentu asociāciju un darbinieku organizācijām. Norvēģijas Apvienoto arodbiedrību federācija un Norvēģijas Vispārējā strādnieku apvienība. Sistēma tiek finansēta ar ikgadēju nodevu, ko maksā celtniecības un būvniecības nozares uzņēmumi. Reģionālos drošības delegātus būvniecības nozarē ieceļ Norvēģijas Vispārējā strādnieku apvienība, bet reģionālos drošības pārstāvjus celtniecībai ieceļ Norvēģijas Apvienoto arodbiedrību federācija.

Sekretariāts

Sekretariāts veic administrēšanu, tostarp nodevu maksas iekasēšanu. Viņi var atbildēt uz jautājumiem par to, kā aprēķināt maksu un kam ir jāmaksā.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**
Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Apmeklējuma adrese: Stenersgata 1 E, Oslo
Tīmekļa vietne: rvofond.no
Tālrunis: 21 56 66 00
Organizācijas nr.: 975 945 065

Sveiki atvykę į Norvegiją!

Šiame aplanke pateiktos ne taisyklės,
bet svarbiausių Norvegijos darbo rinkos
sričių nuorodos.

Ivadas

Sveikiname Jus, atvykusius dirbti į Norvegiją. Tikriausiai įprasti jums namuose dalykai skirsis nuo čia esančių. Neabejojame, kad esate susipažinę su daugeliu statybos sektoriaus pagrindinių taisyklių Norvegijoje ir gavote informacijos apie svarbiausias taisykles darbo vietoje, jūsų kaip darbuotojo teises ir jums keliamus reikalavimus.

Siekiant užtikrinti gerą ir atitinkančią saugos standartus darbo aplinką, kurioje dirba Norvegijos ir atvykusieji iš užsienio kolegos, privalote visa tai žinoti.

Darbo inspekcija – jūsų pusėje

Darbo inspekcijai labiausiai rūpi teikti jums kaip darbuotojams paramą ir pagalbą, kad jūsų darbo vieta būtų kuo saugesnė ir patikimesnė. Darbo inspekcija užtikrina, kad įmonės laikytųsi darbo aplinkos teisės akto reikalavimų. Darbo inspekcijos pareigūnai stebi, kad visoje šalyje būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų.

Jei darbo vietos sąlygos neatitinka nustatytų reikalavimų, inspektoriai gali įsakyti jas gerinti ir, prireikus, sustabdyti darbą.

Jei turite klausimų dėl savo darbo vietos arba norite gauti daugiau informacijos apie pateiktus šiame aplanke klausimus, galite skambinti į Darbo inspekciją telefonu 73 19 97 00, pirmadieniais – penktadieniais nuo 08:00 iki 15:30. svartjenesten@arbeidstilsynet.no Taip pat galite susisiekti su darbo saugos atstovu arba išrinktu atstovu jūsų darbo vietoje.

Dėl problemų ir klausimų galite kreiptis į Darbo inspekciją. Inspektoriai įsipareigoję saugoti konfidencialumą, net ir apie jūsų darbdavį.

8 pagrindinės taisyklės

- 1 Norvegijos įstatymai taikomi tiek Norvegijos, tiek užsienio darbuotojams.
- 2 Prieš pradėdamas dirbti, darbo ieškantis Norvegijoje asmuo privalo turėti leidimą gyventi šalyje.
- 3 Jei atvykote dirbti su siuntimu, privalote turėti leidimą gyventi šalyje, jei čia ketinate dirbti ilgiau kaip 3 mėnesius.
- 4 Privalote turėti rašytinę darbo sutartį su darbdaviu:
<https://arbeidstilsynet.no/arbeidsavtale>
- 5 Visi statybvietėse dirbantys asmenys Norvegijoje privalo turėti HMS kortelę.
- 6 Jūsų kaip darbuotojo pareiga – užtikrinti, kad būtumėte apdraustas dirbančiųjų draudimu.
- 7 Jūs turite būti aprūpinti patenkinamos būklės statybininkų nameliais ir turėti normalias gyvenimo sąlygas.
- 8 Visos darbo instrukcijos / rizikos įvertinimas jūsų darbo vietoje turi būti parengti jūsų kalba

Įdarbinimo sąlygos gali skirtis

- Jus įdarbino Norvegijos įmonė;
- Jus įdarbino užsienio įmonė, kuri jus siunčia dirbti į Norvegiją užsienio įmonės sąskaita (darbuotojas su siuntimu);
- Jus įdarbino Norvegijos ar užsienio įdarbinimo agentūra, kuri jus perleido subrangovui;
- Savarankiškai dirbantis asmuo (individualioji įmonė). Su įdarbinimo sąlygomis susijusias taisykles galite rasti adresu: nav.no

Saugos atstovai

Kiekviena įmonė privalo išrinkti saugos atstovą. Esant tam tikroms aplinkybėms, įmonėms, turinčioms mažiau kaip 10 darbuotojų, dėl saugos atstovo galima rasti kitą tinkamą sprendimą. Saugos atstovo pareigos: Saugos atstovas privalo užtikrinti, kad būtų rūpinamasi darbuotojų sauga, sveikata ir gerove.

Saugos atstovas turi atkreipti ypatingą dėmesį į tai, kad darbas nekeltų pavojaus darbuotojui, kad prireikus būtų sumontuoti saugos įtaisai ir kad asmeninės apsaugos priemonės būtų prieinamos ir naudojamos.

Kilus tiesioginiam pavojui darbuotojų gyvybei ar sveikatai, saugos atstovas gali sustabdyti darbą.

Visi saugos atstovai yra įsipareigoję išlaikyti informacijos konfidencialumą, netgi nuo jūsų darbdavio.

Darbo aplinkos aktas

Be kitų dalykų, darbo aplinkos akto tikslas yra šis:

- Užtikrinti tinkamą darbo aplinką, kuri skatintų sveiką ir prasmingą darbą, apsaugantį nuo fizinės ir psichologinės žalos,
- užtikrinti saugias ir vienodas darbo sąlygas

Darbdavys privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi darbo aplinkos akto ir kitų su tuo susijusių parengtų teisės aktų

Iškilus problemų darbe arba jei manote, kad turėtų būti atlikti tam tikri pakeitimai, pirmiausia turėtumėte kreiptis į savo darbdavį arba jo atstovą. Jei tai nepadeda, galite kreiptis patarimo į saugos arba išrinktąjį atstovą. Galite paprašyti darbdavio jums pateikti sutrumpintą darbo aplinkos aktą jūsų kalba.

Darbuotojų dalyvavimo reikalavimas

Kaip darbuotojas privalote aktyviai dalyvauti gerinant sveikatą, aplinką ir saugą darbo vietoje. Tai galite atlikti vadovaudamiesi bendrovės pateiktomis instrukcijomis, susijusiomis su privalomos saugos įrangos naudojimu, padedančiu išvengti kūno sužalojimų. Taip pat svarbu, kad jūsų atliekamas darbas nesužalotų kitų darbuotojų. Nepamirškite nedelsdami pranešti saugos atstovui ir darbdaviui apie gedimus ar defektus, galinčius sukelti pavojų gyvybei ar sveikatai.

Pagrindinės darbo laiko taisyklės

Įstatyminiai apribojimai įprastinėms darbo valandoms yra šie:

- 9 valandos per 24 valandas;
- 40 valandų per 7 dienas;
- dirbti sekmadieniais uždrausta, nebent to reikalauja darbo pobūdis.

Darbuotojų sveikata

Visos Norvegijos statybos sektoriaus įmonės privalo turėti darbuotojų sveikatos tarnybas, nepriklausomai nuo darbuotojų skaičiaus įmonėje. Darbuotojų sveikatos tarnybą sudaro saugos ir sveikatos priežiūros darbuotojai, padedantys įmonei daugiausia profilaktikos sveikatos klausimais ir darbo aplinkos srityse.

Kas atsitiks, jei susirgsiu arba susižalosiu?

Jei mokate mokesčius Norvegijoje ir esate išdirbę Norvegijos įmonėje ne trumpiau kaip 4 savaites, prieš išeidami mokamų nedarbingumo atostogų, turite teisę gauti nedarbingumo išmoką. Nelaimingo atsitikimo darbe atveju turite teisę gauti nedarbingumo išmoką nuo pat pirmos dienos.

Jei manote, kad jums paskirto darbo negalima atlikti nesukeliant pavojaus gyvybei ar sveikatai, nedelsdami nutraukite darbą ir apie tai praneškite darbdaviui ir saugos atstovui.

Ar gali su manimi nutraukti sutartį dėl ligos arba sužalojimo atveju?

Nedarbo dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos atveju su darbuotoju negali būti nutraukta sutartis dėl patirto susižalojimo pirmuosius 12 profesinio neįgalumo mėnesius.

Kas atsitiks, jei su manimi nepagrįstai bus nutraukta sutartis arba būsiu atleistas iš darbo?

- Sutarties nutraukimas arba atleidimas iš darbo turi būti parengtas rašytiniu būdu, kuriame turi būti pateikta informacija apie darbuotojų teisę reikalauti derybų, pradėti teisminį procesą ir teisę pasilikti darbo vietoje;
- išėjus iš darbo neteisėtai, iš anksto nepanešus per nustatytą laikotarpį, jūs turėtumėte sumokėti savo darbdaviui už padarytą žalą.

Leidimas gyventi šalyje

Kaip Europos Sąjungos pilietis pagal pereinamojo laikotarpio įstatymus galite iki šešių mėnesių pasilikti Norvegijoje kaip darbo ieškantis asmuo, tačiau prieš pradėdamas dirbti, privalote turėti galiojantį leidimą

gyventi šalyje. Pateikę prašymą, leidimą galėsite atsiimti vietos policijos nuovadoje. Privalote dirbti visą darbo dieną už tarifinį darbo užmokestį. Jei sąlygos negali būti patvirtintos dokumentais kaip įvykdytos, leidimas gyventi gali būti atšauktas. Jei atvykote dirbti turėdami siuntimą, privalote turėti leidimą gyventi šalyje, jei Norvegijoje ketinate dirbti ilgiau kaip tris mėnesius. Norėdami gauti leidimą gyventi šalyje, turite pateikti sutartį tarp kliento Norvegijoje ir jūsų darbdavio bei jūsų darbo sutartį. Daugiau informacijos: sua.no

Klausimai, susiję su mokesčiais ir darbo leidimais

Jei dirbate Norvegijoje su paskyrimu, jūsų darbdavys privalo apie tai informuoti Centrinę mokesčių inspekciją, susijusią su užsienio reikalais (Sentralskattekontoret for utenlandsaker) (SFU). Jei dirbate užsienio bendrovėje, pirmuosius tris mėnesius darbo leidimas / leidimas gyventi šalyje jums nereikalingas, tačiau privalote turėti mokesčių kortelę, kurią išduoda SFU. Dėl informacijos kreipkitės telefonu: 51 96 96 00. postkassesfu@skatteetaten.no

Dirbančiųjų draudimas (žalos atlyginimas paty- rus traumą darbo metu)

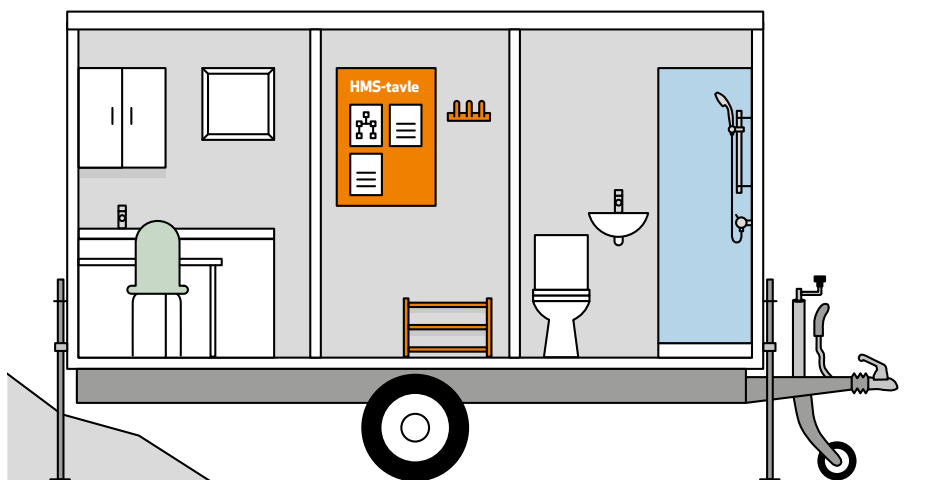
Norvegijoje registruotos įmonės privalo apdrausti darbuotojus privalomuoju dirbančiųjų draudimu.

Nakvynei / apgyvendinimui skirto būsto gyvenimo sąlygos

Darbdavių teikiami gyvenamieji būstai turi atitikti įprasta standarta.

Maitinimasis ir poilsio kambarys

Valgomasis turi būti atskirtas nuo tualetų / persirengimo kambario ir, jei įmanoma, turėti natūralią šviesą. Valgomasis ir poilsio kambarys neturėtų būti naudojami kaip gyvenamosios patalpos.

Dabartiniai darbo užmo- kesčio teisės aktai

Kolektyvinė sutartis su statybos profesine sąjunga yra standartinė visai šaliai, o minimalus darbo užmokestis, kuris galioja nuo 2018 10 25 yra šis:

- Profesinės sąjungos darbuotojas turi teisę į minimalų darbo užmokestį – 203,80 NOK per valandą;
- nepriklausantis profesinei sąjungai ir neturintis patirties šioje srityje darbuotojas – 183,10 NOK per valandą;
- nepriklausantis profesinei sąjungai ir turintis mažiausiai vienerių metų patirtį šioje srityje darbuotojas – 191,00 NOK per valandą;
- jaunesni nei 18 metų darbuotojai – 122,90 NOK per valandą.

Mokėjimas už viršvalandžius taip pat yra standartinis ir turi būti mokamas 50% didesnis atlyginimas už valandas, išdirbtas iki 21:00 val. Be to, už viršvalandžius, išdirbtus nuo 21:00 iki 06:00, už darbą sekmadieniais bei švenčių dienomis, turi būti papildomai mokama 100% darbo užmokesčio prieskaita.

Kelionės, maitinimas / apgyvendinimas ir darbiniai drabužiai

Kai darbuotojas dėl darbo turi nakvoti ne namuose, darbdavys pagal sutartį privalo padengti būtinas kelionės išlaidas nuo darbo paskyrimo pradžios iki pabaigos ir už pagrįstas keliones į namus.

Darbdavys privalo aprūpinti darbiniais drabužiais ir apsaugine avalyne, kurie pritaikyti sezonui ir darbo vietai.

Mokėjimai ir darbo užmokesčio išskaitymai

Kaip ir visi Norvegijos darbuotojai privalote mokėti mokesčius ir draudimą. Jūsų darbdavys turi juos išskaityti iš jūsų darbo užmokesčio ir sumokėti valdžios institucijoms. Be to, turi būti sudarytas rašytinis susitarimas dėl išskaitymų.

Ką daryti, jei man nesu- moka darbo užmokesčio?

Norvegijoje paprastai darbo užmokes-
tis pervedamas į banko sąskaitą kas 14
dienų arba kartą per mėnesį, nebent su
darbdaviu būtų susitarta kitaip.

Jei darbo užmokestis nebuvo pervestas
laiku, turėtumėte susisiekti su Darbo
inspekcija, kuri nurodys jums, kaip elgtis
tokiu atveju.

Naudokite šį kontrolinį sąrašą!

Šis kontrolinis sąrašas – tai paprastas testas, bendrai apžvelgiantis, kokios yra sąlygos jūsų darbo vietoje ir kiek esate su jomis susipažinę.

Geriausiai, kad NE atsakymų nebūtų per daug.

TAIP	NE	
		Ar turite rašytinę darbo sutartį su darbdaviu?
		Ar žinote, kuris asmuo darbovietėje yra jūsų saugos atstovas?
		Ar darbdavys jums pateikia rašytinę apžvalgą apie tai, kas įeina į darbo užmokestį, ir kas yra išskaitoma?
		Ar jums buvo mokama už viršvalandžius pagal teises aktus?
		Ar buvote tinkamai apmokytas, kaip naudotis reikiama technika ir įrenginiais?
		Ar buvote aprūpinti ir ar naudojate tinkamas apsaugos priemones?
		Ar gavote suprantamas darbo instrukcijas apie pavojingo darbo atlikimą?
		Ar jūsų darbdavys apdraudė jus dirbančiųjų draudimu?
		Ar manote, kad jūsų darbo vieta yra saugi ir atitinka saugos reikalavimus?
		Ar žinote, kokios toksinės ar pavojingos medžiagos naudojamos jūsų darbo vietoje ir ar yra jų saugos duomenų lapas / cheminių medžiagų registras?
		Ar esate patenkinti savo kasdieniu darbu?
		Ar darbdavys suteikė jums HMS kortelę?

Atminkite, kad ir Jūs, kaip darbuotojas, turite įsipareigojimų!

Bendras jūsų ir darbdavio pasitikėjimas, veiksmingas bendradarbiavimas bei abipusė pagarba tai — pagrindinės būtinos sėkmingų jūsų darbo santykių

sąlygos. Kaip darbuotojas turėtumėte aktyviai prisidėti siekiant sukurti malonią ir saugią darbo aplinką.

Daugiau informacijos apie savo, kaip darbuotojo, įsipareigojimus Norvegijoje galite rasti Norvegijos darbo inspekcijos svetainėje.

Organizacija

Regioninių saugos atstovų sistema statybos pramonėje buvo įvesta 1981 m. Ji atstovauja trijų šalių bendradarbiavimą – Norvegijos darbo inspekcijos, Norvegijos statybos pramonės federacijos darbdavių organizacijų ir Norvegijos sunkiųjų įrenginių rangovų asociacijos bei darbuotojų organizacijų. Norvegijos jungtinė profesinių sąjungų federacija ir Norvegijos generalinių darbuotojų sąjunga. Sistema finansuojama iš metinio mokesčio, kurį sumoka statybų įmonės. Regioninės saugos atstovus statybų pramonei skiria Norvegijos generalinių darbuotojų sąjunga, o statybų pramonės regioninius saugos atstovus skiria Norvegijos profesinių sąjungų federacija.

Sekretoriatas

Sekretoriatas tvarko administravimą, įskaitant mokesčių surinkimą. Jie gali atsakyti į klausimus, kaip apskaičiuoti mokesťį ir kas turi sumokėti.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**
Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Apsilankymo adresas: Stenersgata 1 E, Oslo
Svetainė: rvofond.no
Telefonas: 21 56 66 00
Organizacijos tel. nr.: 975 945 065

Witamy w Norwegii

Ten folder nie jest kompletnym „podręcznikiem zasad”, ale raczej przewodnikiem po ważnych obszarach norweskiego rynku pracy.

Wprowadzenie

Witamy Cię jako pracownika w Norwegii. Na pewno jest wiele różnic pomiędzy Norwegią i Twoim krajem. Być może wiele norweskich „podstawowych zasad” w branży budowlanej jest Ci znanych.

Otrzymałeś informacje o najważniejszych przepisach w miejscu pracy, o swoich prawach oraz obowiązkach. Aby dobrze funkcjonować w wartościowym i bezpiecznym środowisku pracy oraz współpracować z norweskimi i zagranicznymi kolegami, należy się z nimi zapoznać.

Wsparcie Norweskiej Inspekcji Pracy

Norweska Inspekcja Pracy ma za zadanie wspierać Cię jako pracownika i udzielać Ci pomocy, aby Twoje miejsce pracy było jak najbardziej bezpieczne. Norweska Inspekcja Pracy nadzoruje przestrzeganie wymogów ustawy o środowisku pracy przez firmy. Inspektorzy Norweskiej Inspekcji Pracy nadzorują przestrzeganie przepisów i rozporządzeń w całym kraju.

Jeśli warunki w danym miejscu pracy są niezgodne z przepisami, inspektorzy mogą nakazać poprawę i w razie potrzeby, przerwanie pracy.

Jeśli masz jakieś pytania odnośnie swojego miejsca pracy albo chcesz uzyskać więcej informacji na temat kwestii zawartych w folderze, możesz skontaktować się z infolinią Norweskiej Inspekcji Pracy pod numerem 73 19 97 00, od poniedziałku do piątku pomiędzy 8:00 i 15:30 lub pisząc na adres e-mail svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Możesz również skontaktować się z inspektorem bhp w swoim miejscu pracy.

Do Norweskiej Inspekcji Pracy możesz zgłaszać wszystkie swoje problemy i zapytania. Inspektorzy są zobligowani do zachowania poufności, nawet względem Twojego pracodawcy.

8 podstawowych zasad

- 1 Prawo norweskie obejmuje zarówno pracowników norweskich, jak i zagranicznych.
- 2 Jako osoba poszukująca pracy w Norwegii powinieneś posiadać pozwolenie na pobyt stały przed rozpoczęciem pracy
- 3 Jeśli jesteś pracownikiem przysłanym tu do pracy, powinieneś posiadać pozwolenie na pobyt, jeśli zamierzasz tu pracować przez okres dłuższy niż 3 miesiące.
- 4 Powinieneś posiadać umowę o pracę podpisaną ze swoim pracodawcą:
<https://arbeidstilsynet.no/arbeidsavtale>
- 5 Osoby pracujące na terenie budowy w Norwegii powinny posiadać kartę HMS
- 6 Jako pracownik powinieneś upewnić się, że jesteś objęty ubezpieczeniem w miejscu pracy.
- 7 Powinieneś mieszkać w barakach w zadowalających warunkach.
- 8 Wszystkie instrukcje pracy oraz ocena ryzyka w Twoim miejscu pracy powinny zostać przeprowadzone w Twoim rodzimym języku

Możesz podlegać różnym warunkom zatrudnienia:

- Być zatrudniony przez norweską firmę
- Być zatrudniony przez firmę z zagranicy, która wysyła Cię do pracy w Norwegii na koszt zagranicznej firmy (pracownik delegowany).
- Być zatrudniony przez agencję pracy z Norwegii lub z zagranicy do pracy w innej firmie.
- Być samozatrudniony (prowadzić działalność gospodarczą). Zasady dotyczące warunków zatrudnienia znajdują się na stronie: nav.no

Inspektorzy bhp

Każda firma powinna wybrać swojego inspektora ds. bhp. W pewnych okolicznościach można dokonać innych ustaleń w firmach zatrudniających poniżej 10 pracowników.

Obowiązki inspektorów bhp: Inspektor ds. bhp powinien dbać o zdrowie, bezpieczeństwo i dobre samopoczucie pracowników w miejscu pracy. Inspektor ds. bhp. powinien zwracać szczególną uwagę: aby pracownik nie był w pracy narażony na niebezpieczeństwo, aby urządzenia bezpieczeństwa zostały zainstalowane w odpowiednich miejscach oraz aby osobisty sprzęt ochronny był łatwo dostępny i używany.

Inspektor bhp może przerwać pracę w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracowników.

Wszyscy inspektorzy bhp mają obowiązek zachowania poufności, nawet w stosunku do Twojego pracodawcy.

Ustawa o środowisku pracy

Celem ustawy o środowisku pracy jest, m.in:

- Zachowanie zdrowego i wartościowego miejsca pracy, które zapewnia całkowite bezpieczeństwo przed urazami fizycznymi i psychicznymi,
- Zapewnienie bezpiecznych warunków zatrudnienia i równego traktowania w pracy

Pracodawca powinien przestrzegać zasad ustawy o środowisku pracy oraz przepisów pokrewnych

Jeśli masz problemy w pracy i czujesz, że coś należałoby poprawić, najpierw porozmawiaj o tym z pracodawcą albo jego przedstawicielem. Jeśli to nie pomoże, możesz zwrócić się z prośbą o radę do inspektora bhp. Możesz poprosić pracodawcę o dostarczenie Ci skróconej wersji ustawy o środowisku pracy w Twoim języku.

Wymogi odnośnie uczestnictwa pracowników

Jako pracownik, powinieneś aktywnie uczestniczyć w wysiłkach podejmowanych na rzecz zachowania zdrowia, ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy. W tym celu należy postępować zgodnie z instrukcjami firmy odnośnie korzystania z obowiązkowego sprzętu bezpieczeństwa oraz zapobiegać urazom. Ważne jest również, aby praca wykonywana była w sposób nie narażający bezpieczeństwa innych pracowników. Należy natychmiast informować inspektora bhp oraz pracodawcę o wszelkich usterkach, które mogą prowadzić do zagrożenia dla życia lub zdrowia.

Główne zasady odnośnie godzin pracy

Ograniczenia prawne dotyczące regularnych godzin pracy wynoszą:

- 9 godzin w ciągu 24 godzin
- 40 godzin w ciągu 7 dni
- Praca w niedzielę jest zabroniona, chyba że jej charakter tego wymaga.

Usługi zdrowotne

Wszystkie firmy z branży budowlanej w Norwegii są zobowiązane do posiadania pracowniczych usług zdrowotnych, niezależnie od tego, ilu pracowników zatrudniają. Pracownicze usługi zdrowotne składają się z inspektorów bhp, których zadaniem jest pomoc firmie w zapobieganiu chorobom w miejscu pracy oraz przestrzeganiu obowiązków środowiska pracy.

Co stanie się, jeśli zachoruję albo odniosę uraz?

Jeśli płacisz podatki w Norwegii i byłeś zatrudniony przez norweską firmę na co najmniej 4 tygodnie przed wzięciem zwolnienia lekarskiego, masz prawo do otrzymania płatnego zwolnienia chorobowego. W przypadku odniesienia urazu w miejscu pracy, masz prawo przejść na zwolnienie chorobowe płatne już od pierwszego dnia

Jeśli uważasz, że pracę, którą Ci wyznaczono nie można wykonać bez zagrożenia dla zdrowia lub życia, natychmiast ją przerwij oraz powiadom o tym pracodawcę lub inspektora bhp.

Czy mogę zostać zwolniony w wyniku swojej choroby lub urazu?

Pracownik będący na zwolnieniu lekarskim z powodu odniesionego wypadku lub choroby nie może zostać zwolniony w ciągu pierwszego roku swojej niezdolności do pracy.

Co się stanie, jeśli zostaną bezprawnie zwolniony?

Takie zwolnienie powinno odbywać się na piśmie i zawierać informacje o prawach pracownika do odbycia negocjacji, wszczęcia postępowania sądowego oraz do pozostania w pracy.

Jeśli bezprawnie odejdziesz z pracy bez zachowania okresu wypowiedzenia, możesz być zobowiązany do zapłacenia kary dla pracodawcy za poniesione straty z tego tytułu.

Pozwolenie na pobyt

Jako obywatel Unii Europejskiej, możesz, zgodnie z przepisami przejściowymi, pozostać w Norwegii jako osoba poszukująca pracy przez okres do sześciu miesięcy, ale przed rozpoczęciem pracy powinieneś posiadać ważne pozwolenie na pobyt. Po

złożeniu wniosku, otrzymasz pozwolenie na pobyt na lokalnym posterunku policji. Powinieneś być zatrudniony na pełen etat i otrzymywać minimalne wynagrodzenie. Pozwolenie na pobyt może zostać cofnięte, jeśli te warunki nie zostaną spełnione i wykazane w stosownych dokumentach. Jeśli jesteś pracownikiem delegowanym tu do pracy, powinieneś posiadać pozwolenie na pobyt, jeśli zamierzasz pracować w Norwegii przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Aby otrzymać pozwolenie na pobyt, należy przedstawić umowę zawartą pomiędzy klientem z Norwegii i Twoim pracodawcą, a także swoją umowę o pracę. Więcej informacji znajduje się na stronie: sua.no

Podatki związane z pozwoleniem na pracę

Jeśli pracujesz w Norwegii na projekcie, Twój pracodawca powinien powiadomić centralny urząd skarbowy ds. cudzoziemców (Sentralskattekontoret for utenlandsaker) (SFU). Jeśli zostałeś zatrudniony przez firmę z zagranicy, nie musisz posiadać pozwolenia na pracę czy pozwolenia na pobyt przez pierwsze trzy miesiące, ale powinieneś posiadać kartę podatkową wydaną przez SFU. Więcej informacji pod nr telefonu: 51 96 96 00 oraz adresem e-mail: postkassesfu@skatteetaten.no

Ubezpieczenie pracownicze

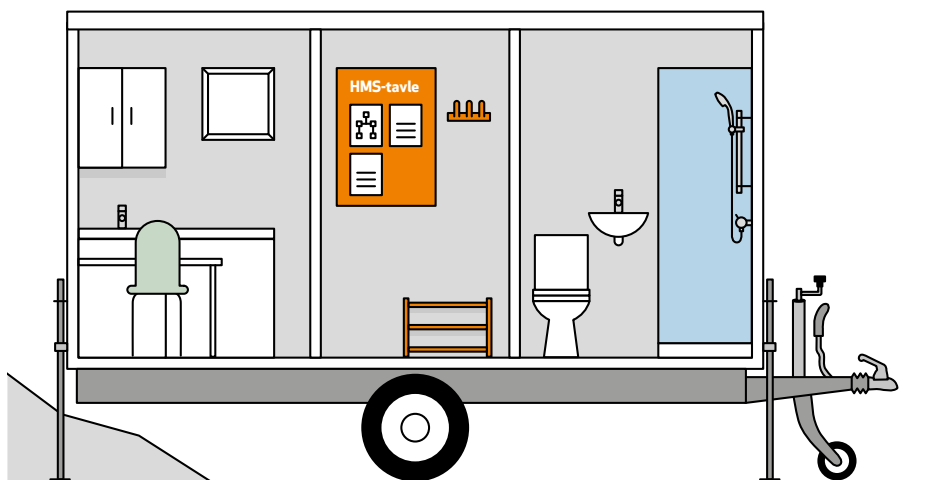
Firmy zarejestrowane w Norwegii powinny obowiązkowo ubezpieczyć swoich pracowników.

Warunki mieszkaniowe/ zakwaterowanie

Zakwaterowanie oferowane przez pracodawcę powinno być na zwykłym, dobrym poziomie.

Posiłki i pokój socjalny

Jadalnia powinna być oddzielona od łazienki i przebieralni, a także w miarę możliwości posiadać naturalne oświetlenie. Jadalnia i pokój socjalny nie powinny być wykorzystywane jako pomieszczenia mieszkalne.

Przepisy odnośnie wynagrodzenia

Umowa zbiorowa dla związku zawodowego z branży budowlanej jest jednolita dla całego kraju i minimalne wynagrodzenie obowiązuje od 25/10/2018:

- Pracownik należący do związku zawodowego uprawniony jest do otrzymania minimalnego wynagrodzenia w wysokości 203,80 koron norweskich za godzinę.
- Pracownik nie należący do związku zawodowego oraz nieposiadający doświadczenia w pracy w branży otrzyma: 183,10 koron norweskich za godzinę.
- Pracownik nie należący do związku zawodowego, posiadający przynajmniej rok doświadczenia w pracy w branży otrzyma: 191 koron norweskich za godzinę.
- Pracownicy małoletni, poniżej 18 roku życia, otrzymają: 122, 90 koron norweskich za godzinę.

Praca w nadgodzinach do 21:00 jest również ustandaryzowana i jej wysokość wynosi 50% wynagrodzenia. Dodatkowe nadgodziny, przepracowane w godzinach pomiędzy 21:00 i 6:00 rano, a także w niedzielę i święta powinny być płacone w wysokości 100% wynagrodzenia.

Podróż, zakwaterowanie i wyżywienie oraz odzież robocza

W przypadku prac, w których konieczne jest zakwaterowanie poza domem, pracodawca powinien, w drodze porozumienia, pokryć niezbędne koszty podróży powrotnych do domu w rozsądnych granicach cenowych, w okresie od rozpoczęcia pracy do jej zakończenia.

Pracodawca powinien zapewnić konieczne ubranie robocze oraz obuwie ochronne dostosowane do pory roku i miejsca pracy.

Płatności i potrącenia z wynagrodzeń

Tak jak i inne osoby pracujące w Norwegii, powinieneś płacić podatki i ubezpieczenie. Twój pracodawca powinien potrącać je z Twojego wynagrodzenia i wpłacać do odpowiednich organów. Poza tym powinna istnieć pisemna umowa odnośnie odliczenia podatku.

Co zrobić w przypadku, gdy nie dostanę wynagrodzenia?

W Norwegii wynagrodzenie zazwyczaj wpłacane jest na konto co dwa tygodnie lub raz w miesiącu, o ile nie uzgodniono inaczej z pracodawcą.

Jeśli nie otrzymasz wynagrodzenia w terminie, należy natychmiast skontaktować się z Norweską Inspekcją Pracy, która poda Ci wytyczne jak postąpić w takiej sytuacji.

Skorzystaj z tej listy kontrolnej!

Ta lista kontrolna to prosty test, który zapewnia pewien przegląd tego, jak dobre są warunki w Twoim miejscu pracy i czy są Ci znane. Najlepiej, aby nie było zbyt wiele odpowiedzi negatywnych.

TAK	NIE	
		Czy posiadasz zawartą umowę o pracę na piśmie z Twoim pracodawcą?
		Czy wiesz, kto jest inspektorem bhp w Twoim miejscu pracy?
		Czy otrzymałeś od swojego pracodawcy pisemny przegląd tego, co zawiera Twoje wynagrodzenie i jakie są potrącenia?
		Czy dostajesz wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach zgodnie z przepisami?
		Czy zostałeś przeszkolony na temat maszyn oraz urządzeń, których używasz w pracy?
		Czy otrzymałeś oraz czy używasz odpowiedniego sprzętu ochronnego?
		Czy otrzymałeś zrozumiałe instrukcje dotyczące wykonywania czynności grożących niebezpieczeństwem?
		Czy Twój pracodawca podpisał ubezpieczenie pracownicze za Ciebie?
		Czy uważasz, że Twoje miejsce pracy jest bezpieczne?
		Czy posiadasz wiedzę na temat toksycznych oraz niebezpiecznych substancji używanych w Twoim miejscu pracy i czy istnieje ich karta charakterystyki lub rejestr?
		Czy jesteś zadowolony ze swojej codziennej sytuacji w pracy?
		Czy otrzymałeś kartę HMS od swego pracodawcy?

Pamiętaj, że jako pracownik masz również obowiązki!

Ogólne zaufanie między Tobą a pracodawcą, dobra współpraca i wzajemny szacunek to zasadnicze warunki wstępne sukcesu w stosunkach pracy.

Jako pracownik masz za zadanie aktywnie przyczynić się do tworzenia dobrego i bezpiecznego środowiska pracy.

Więcej o swoich obowiązkach jako pracownika w Norwegii możesz przeczytać na stronie Norweskiej Państwowej Inspekcji Pracy.

Organizacja

System regionalnych inspektorów bhp w branży budowlanej został wprowadzony w 1981 r. w ramach trójstronnej współpracy między Norweską Inspekcją Pracy, organizacjami pracodawców, Federacją Norweskiej Branży Budowlanej i Norweskim Stowarzyszeniem Wykonawców Urządzeń Ciężkich oraz organizacjami pracowniczymi: Norweską Zjednoczoną Federacją Związków Zawodowych i Norweskim Związkiem Pracowników Ogólnych. System jest finansowany z rocznej składki płaconej przez firmy z branży budowlanej. Regionalnych delegatów bhp w branży budowlanej powołuje Norweski Związek Pracowników Ogólnych, a regionalnych inspektorów bhp w branży budowlanej powołuje Norweska Zjednoczona Federacja Związków Zawodowych.

Sekretariat

Sekretariat zajmuje się sprawami administracyjnymi, w tym pobieraniem opłat. Odpowiada na pytania dotyczące wysokości opłat oraz podmiotów, których te opłaty obowiązują.

**Fondet for regionale verneombud
i bygge- og anleggsbransjen**

Postboks 22 Sentrum
0101 Oslo

Adres siedziby: Stenersgata 1E, Oslo

Strona internetowa: rvofond.no

Telefon: 21 56 66 00

Nr organizacji: 975 945 065

